

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATATA: SUBSCRIPTION RATES: One year \$10.00 Six months \$5.25 Three months \$2.75

На рік \$10.00 На пів року \$5.25 На три місяці \$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩОБ НЕ ПОВТОРИЛАСЬ КОРЕЯ

У своїх відповідях на ставленні журналістів під час дводенної пресової конференції в справі напруженої ситуації на Середньому Сході, висловлюючи подив на Сирійську війну, секретар Діжон Фостер порівняв ситуацію з кризою, яка привела до Корейської війни. Як в 1950 році, коли СРСР, спровокувавши Північну Корею до нападу на Південну, виступили в Раді Безпечності обвинуваченнями проти США і Дольдеса, що був тодішнім радником державного секретаря Ачесона, як головних причинників війни, так само і тепер Москва обвинувачує Сполучені Штати Америки і Дольдеса в готуванні нападу на Сирію і в провокації до цього Туреччини. Обвинувачувати іншого в готуванні самим собою планованої чи доганої агресії — це, як підкреслює Дольдес, і є головною задачею совєтської політики, чи так технічно, що її застосовували й застосовують комуністи.

Далі Дольдес стверджує, що СРСР виступає з такими погрозами й обвинуваченнями, а то й посилюють їх заклики, коли їм треба з допомогою такої "димової заслонки" прикрити важливіші чи більш далекоюсянці акції, спрямовані на закріплення їхнього панування чи впливу в тіл або інших областях. За таку "димову заслонку" виважає Дольдес і останні совєтські погрози проти Туреччини, і поширювані ними обвинувачення проти Сполучених Штатів за якусь будище підготовку турецької агресії на Сирію. Дольдес переконаний, що за дією совєтської кампанії криється цілком конкретні намагання і плани не тільки застрашити Туреччину і вилучити її, як можливого противника, але й здійснити багатовікову російську мету — опанування Дарданелів і Царгороду.

Розкриваючи перед американською і світовою opinio справжні цілі совєтської кампанії застрашування і пантанування Туреччини і США, Дольдес водночас переконливо з'ясував ті основні причини, що не дають можливості діяти до будь-якого порозуміння з Москвою. Першою з цих причин вважає Дольдес неможливість діяти до якогось порозуміння чи договору з Совєтами, "а думках", тобто у самому розумінні даної проблеми чи справи. Так, для прикладу, США й інші західні держави були переконані, що під час відомої конференції "на вершині" у Женеві західні держави і Совєтський Союз прийшли до порозуміння в тому, що вони є відповідальні за об'єднання Німеччини, і погодилися довести до цього об'єднання з допомогою вільних виборів. Тим часом, як виявилось пізніше, Совєти мали цілком інше "на умі" і зовсім інше розуміння під словом "об'єднання". Подібно мається справа і з совєтським розумінням "невтручання у внутрішні справи" інших держав. Для них кожна спроба інформування населення якоїсь країни чи спроба встановити ближчий контакт з її урядом, є "інтервенцією у внутрішні справи" даної держави. Але така акція, як збройна совєтська інтервенція на Мадридській 1956 року, не є ніяким "втручанням у внутрішні справи". Другою причиною неможливості договоритися з Москвою є те, що в Совєтському Союзі існує, крім уряду, ще один, наддержавний вирішальний чинник, а саме — комуністична партія.

Водночас із цим Дольдес виступив ще раз дуже рішуче проти багатьох різь висловлювань совєтськими провідниками тенденції полагоджувати всі міжнародні справи, в тому числі й справу миру та незалежності інших, менших народів, тільки шляхом безпосередніх переговорів між "вирішальними" двома потугами світу — Сполученими Штатами Америки і Совєтським Союзом. Дольдес стверджує, що таке вирішування проблем "понад головами" інших зацікавлених держав і народів було б цілком фальшивим методом, і на це Сполучені Штати ніколи не підуть, бо це скомпромітувало б їх в очах їхніх союзників. Арабські держави — за словами Дольдеса — бажать сьогодні єдиного: політичної незалежності і права керувати самим своїми власними справами. Тому ні Совєтський Союз, ні Сполучені Штати не мають права відлучати в їх справі якісь конференції і диктувати їм те, що вони мають робити.

Закінчив Дольдес свою пресову конференцію висловленням певності, що, не зважаючи на напружену ситуацію на Середньому Сході, до війни там не прийде. Але вже в останній повонівій відповів на запитання, чи треба бути готовими на можливість нападу Сирії на Совєтський Союз на Туреччину, він відповів, не надумуючись: так. Що більше, Дольдес з цілою рішучістю стверджує готовість США зустріти совєтську агресію на Туреччину також ударом на совєтську територію. Цю готовість підтвердив і уряд США, наказуючи збройно готувати 6-й американський флот, розташований на Середземному морі.

„СПУТНИК", ПАРТІЯ І ЗБРОЄННЯ

Сьогодні ніхто вже не заперечує, що створення Совєтським першого штучного місяця було для американського народу гіршою несподіванкою. Вона охопила найширші американські кола і буквально цього слова роздмухнула від сирого громадянства на вулиці, в підземці чи в автобусі, до політичних, наукових і військових кіл. Серед стриманих, продуманих і обережних слів Президента на його останній пресовій конференції були такі знаменні слова: "Я не сказав, що я задоволені...". Виступи про численні наради у Білому Домі і Пентагоні з найвищими військовиками і науковцями, зайнятими у дослідженні ракет, хоч і не подали жодних деталей, проте засвідчили схвальності фактом, що Совєтським удалося випередити Америку в підготовці ракетних експериментів, не об'їжджених для експлуатації апарату для випускання ракет на висоту 5600 миль і на відстань 5,600 миль. Військовий фахівець Америки, Англії, Франції і Німеччини погодився, що безпосередньо "Спутник" не має ніякого значення для воєнної техніки, але посередньо має величезне. Мовляв, поки не винайдено способу, щоб вистрілена в стратосфері ракета могла повернутися на землю, не згорівши чи не розлетівшись в шаленій температурі тієї атмосферичної вершини, яку вона мусить перелетіти назад, поки не розв'язано цієї проблеми — ракетний тип "Спутника" не мають військової вартості. Однак, самий факт, що Совєти змінили випередити Америку в цій справі, виявився їхню перевагу в зосередженні цінніших та військових дослідів і свідчить про їх більше зацікавлення ракетними можливостями не для чистої науки, але передусім для військових цілей.

Цей настрій зразу виявився в США в атаках демократичної опозиції на республіканську адміністрацію за адекватне занедбання, яке пошкодило престижеві Америки і принесло більшовицьким великий пропагандистський успіх. Демократичний сенатор Сантамоніа, голова військової комісії, домагався навіть скликання для цієї справи надзвичайної сесії Конгресу, а різні голоси рекомендували перевести конгресове слідство над причинами, чому Совєти випередили США. Правда, сам Президент пояснив, що США не роблять з штучного супутника предмету переговорів, а з оприлюднення виявляють із матеріалів слідства, веденого в шпигунській афері Грінгліса ясно видно, що Совєти вже десять років тому дістали від своїх шпигунів відомості про американські приготування до побудови міжпланетарної ракети. Але в політиці й на війні все це мірошувалося з кінцевим успіхом, і публічна опінія в Америці застрахувала на появу "Спутника" так, як агаданіше вище. Кожний же такий історичний настрій завжди використовується о п о з і ц і ї ї на партійних цілях, тим паче, коли справа стосується безпеки країни. Таким чином Республіканська партія заклала демократичним адміністраціїм

траїям за часів през. Вільсона, в 1914 р. і за часів през. Рузвельта, в 1941 р., і за часів през. Трумана, в 1950 р., що вони не підготували як слід збройного стану США для першої і другої світових війн та до Корейської війни. Коли ж тепер демократи атакують республіканців, закликаючи їх недогляд, злегковення ракетної справи, помилку з розмежуванням справи побудови збройного супутника від дослідів над військовими ракетами і з розмежуванням привільних дослідів інститутів від військових — то республіканці відповідають контрзапитами, мовляв, слідство треба було розпочинати від часу тотальної демобілізації в 1945 р. за през. Трумана, від часу, коли розпалося в США комуністичне шпигунство і від драстичного зменшення бюджетових витратів демократичними законодавцями на 85-му Конгресі.

В цих спорах між двома американськими партіями у зв'язку з "Спутником" найбільш позитивним явищем є спільна обом партіям журба з приводу совєтського форверкового успіху і спільне бажання надолужити програване. Бо і з республіканського боку відзивались голоси прикрої критики, особливо на адресу секретаря оборони Чарльза Вільсона, який саме минулого тижня вийшов з уряду і лжому закликається ведення "договорної економіки". За речівка цих критичних голосів можна вважати віцепрезидента Річарда Ніксона, який минулого вівторка вразно сформулював вихідну точку для майбутньої політики в ділянці оборони країни і всіх тих дослідів, що посередньо зв'язані з обороною: не вільно робити оцінок коштом оборони і не можна думати про зменшення податків, коли треба збільшувати витрати на оборону.

Практично це відб'ється у найближчому бюджеті та у військових замовленнях, що їх робитиме Пентагон вже в найближчих тижнях, отже в бюджетовому році 1957/58. Загальний бюджет, пропонує урядом на круглу суму 72 білйонів доларів, Конгрес зменшив круглу на 3 білйони, при чому бюджет військових справ (оборони) зменшено на 630 мільйонів. Витрати на оборону, включно з закордонною допомогою, що стосується військових цілей чужих країн, передбачилися на 43,335,000 доларів. Конгрес відіславши від цієї суми цілу законоруду доповнення, признав 34,5 білйонів доларів на оборону. Однак, враховуючи пороблені в минулому році оцінки та витрати з інших ресортів, що стосуються властиво оборонних цілей, передбачається призначити на оборонні цілі 38 білйонів доларів. Саме ця сума, брана під увагу під кінець цього року, менша на поверх двох білйонів від суми, обрхованої в часі січня до червня цього року. На січень-березень 1958 року передбачалися найбільші оборонні витрати, і тоді ця сума мала впасти до 36,5 білйона. Однак, тепер обрховують, що вже в квітні найближчого року військові витрати зростуть настільки, що річний

УКРАЇНСЬКІ ПИСЬМЕННИКИ НА ПРАШІВЩИНІ

"Працюючи над великим багатотомним романом „Україна“ — пише в квіт. „Літ. Газети“ відомий белстрій Іван Ле — я глибоко вивчаю історичне минуле українського народу. Доба хмельниччини неминуче викликає пошуків соціальних зрушень не лише на землях України, але й поза її межами".

"Поза межами" — це м. і. і в південно-східній Чехословаччині. Там то він і потрапив у транзіт і в Пришівщині і в місто Пришів, що стало адміністративним центром цілого району з українським населенням і 3 повні середні школи з 11-річним навчанням. Леде задоволюють потреби українського населення в навчально-рідною мовою, — пише Іван Ле.

Решта статті присвячена зустрічі з місцевими українськими письменниками. Деякі місця з того варту навести дослівно.

"На 2-му поверсі „Будинку Культури" письменники Пришівщини мають кілька кімнат. В цьому ж будинку містяться й редакції друкованих органів „Культурної спілки українських трудящих" (КС-УТ): літ.-ром. журналу „Дукля" та журналу „Дружину вперед". В Пришіві видається і громадсько-політична газета „Нове життя" українською і словацькою мовами, над якою працюють в основному теж молоді літератори з пришівської Спілки Письменників. Їх небагато, але в умовах Прашівщини, де є солідний колектив діячів літератури, і я б не сказав, що це молоді, а як тільки не, до того спинається". Довгий стіл обієлі солідні, що називається, випробувані на громадсько-політичній праці, люди".

І автор подає декілька привідів. Головує Василь Зауважний, який доповідає про літературне життя Пришівщини, нагадує про Олександра Духовича з його „Я русин був, сль і буду" (Іван Ле зазначає: „Не на порожньому місці в'ють вони своє гніздо новітньої української літератури на Пришівщині").

Доповідає згадав і про українську „Білоемігрантину" про гострий опір прогресивним думкам з боку власне тих „жовтоблатних емігрантів і місцевих клериків". Тільки в 1952 р. за допомогою чеських і словацьких товаришів створено в Пришіві Спілку Українських Письменників. Шороку ці письменники друкують 15-20 книжок своїх і 10-12 перекладів з словацької та чеських мов. Після доповіді, один за одним виступають літератори пришівської цемлі. Всі вони говорять українською, притаманною для тамтешніх українців. Мовою. Говорять запально, вдумливо".

І автор статті називав далі тих, що в дискусії забирали слово. Ос Миколай Швайда, один з найбільш визначних письменників Пришівщини. Він працює в сіль.-госп. артілі і пише роман „Трицять років" в якому показує події 1937 р. на своїй землі. Він просить „братів" підприємців „багатомільйонним українським читачем, бо сама Пришівщина не витримує видного тиражу книжок. Федір Іванович уважав найкращою допомогою критику творів у журналі (як його твору в квіт. журналі „Вісник"). Початківці, селяни, секретар райспілки „Культурних" Миколай Пятеня, теж чекас на розгляд його оповідань (тепер пише п'єсу). Далі виступають: Іван Пройдиха, Степан Добос, Андрій Кузьмо, журналіст Кошчак, Андрій Шленепейський, та інші".

Кінчає свою статтю Іван Ле пропозиціями, щоб в Україні видали краді твори прашівщини („це поширило б їхню матеріальну базу") і щоб Спілка Письменників України запросила групу крашків письменників з Прашівщини (5-7 чоловік) до Києва для ознайомлення з творчим життям столиці, для зустрічі з читачем, тощо.

Такі в короткій передачі висновки Івана Ле з його відвідин прашівських українських письменників. Згадаємо, що І. Ле, автор великих літературних полотен „Роман Міжгір'я", „Наливайко" і багатьох коротких повістей та оповідань.

Можна б радіти виявами активності й національної свідомості наших прашівчан, які вони не мусили проявляти себе в умовах комуністичного режиму і рівнятися до комуністичної Словаччини й до підсовєтської України з усім її духовим капіталом.

Нест-внч.

3 наших буднів

ПРО „ВЕСЕЛКУ" І „БЕЙБИ-МІСЯЦЬ"

Два чи три роки тому написав я для „Веселки" таке собі оповідання про те, як ракета летіла на Марса (або й на Місяць, не пригадує).

Це оповідання назвав я тоді „фантастичне".

Не знаю, чи я назвав би його так сьогодні, коли то вийшов „Спутник", подібний трошки до „котолка", таке собі доволі нашої земельки, коли в Японії вже торгують місячними парцелями, а Микита Сергієвич забирається, що за три-чотири роки Місяць добровільно стане 17-ою совєтською республікою.

Перші занозили тут бізнес „досрі" і вже взомли справу в свої папури. Якийсь адвокат у Барселоні сказав, що фактично Совєти мають право забрати колони на Місяці, бо вони перші виступили в космічній просторі того вар'ята, що його американці так ніжно назвали „бейбі-мун". В наші, постигні мови хіба буде „місяченько"?

Як звав, так звав, бейбі чи не бейбі, але котолки далі крутяться, чи якісь законспіровані сигнали бумкає. І, як на глум, крутяться, нахаба, над нашою Америкою. Американці, звісно, трохи ожно — раз тому, що те трапилося під час безболісної гарячки, а подруге — що союзники здогадалися і перегнали. Але президент Айзенгавер не втрапить холодної англосакської крові і навіть не перервав партії голфа, коли його повідомлено, що Совєти дістали ще одного супутника.

Потім потіснив народ, що в нас іде все по плану, в грудні ч. р. випустили на спадір одного „бейбімуніка", меншемого, а в березні наступного року вилетить другий, здоровіший, і такий, що балакається.

А на чьому „Спутник" і на нахабці. Цього пани президент не сказав, але Кржжій порявний елкі новичен бі сам дійти до такої конклюдент.

Але ж тут Микита не шити, також пекуча, бо обіймає високання наших пашенців. Це справа, над якою нині лемлять собі голови не тільки ми, українці, але й інші нації. Візьму примір з одного міста. Молодь є згуртована в двох товариствах в П'єсті. СУМА. На перший погляд все в порядку. Та ближче приглянемося, ця справа потребує заставою. Ос такі випадки. Одні влаштовують „Свято Весни", інші на нього не підуть. Чому? — питаю. „Бо це влаштувати — іще".

І інші мають „Свято Молоді" — перші не підуть, „бо це влаштувати не вони. Щоб не бути тільки тям, що гавкає, подано від себе таку раду.

А що це? Чи історія має повторитися, і замість одного фронту будуть знову всі „загони". Панове з Проводу, не обтяжуйте свої совісті таким гріхом. Поміркуйте, щоб як прийшла в дієність „дванадцятка", стаят під один прапор та боротися за спільну нашу справу. Друга справа, яку хочу пору-

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

СПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ І ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Привітний мій до того, що всі справи вирішувать гора, а низи їх виконують. Хочу раз подати пропозицію зинку.

Видавання в Шинго Біолені Атомових Науковців в числі за місяць вересень помістив на першій сторінці обкладинки газетник, який показує „п'ять хвилин до дванадцяти". Це символізує ситуацію в світі.

Як бачимо, час зближається і для нас. А який він нас застане? Поділений на партії і партійки, розсварених між собою — іще".

Принцип, що завтра встане, а „дванадцятка" вийшла. З ним мають представники Заходу говорити? Вертаючись на свої землі, де буде кінити боротьба за волю.

І що ж? Чи історія має повторитися, і замість одного фронту будуть знову всі „загони".

Панове з Проводу, не обтяжуйте свої совісті таким гріхом. Поміркуйте, щоб як прийшла в дієність „дванадцятка", стаят під один прапор та боротися за спільну нашу справу. Друга справа, яку хочу пору-

ном. В ньому хмарами крутяться якісь відлиги мук і комарі, що, розлючені спекотом, наслідують цілими купами на кожну нову жертву. І, ніби на глум, зараз же приступі, натрапляємо на місце, де це біліш „цукрові" шини, далеко краді від наших. І як же їх не замінити?

Ділимося функціями: Р. збирає шипки, а я б'ю обома руками на нього і на собі комарів. Незабаром, обшпані наче вінками кукурудзи, рушмамо в дорогу. Вона рівна й широка і нагадує наші пільні дороги під час життя: груба верста, пилу під ногами розлізкується м'яко на всі боки, знімаючи хмару курави. А комарі тнуть немилосердно, вгризаються в ноги, в шию, в очі, так, що прямо дороги перед собою не бачиш. Спускаю руками сорочини, застібуючи під спід мундо, зводжу ковіря, відкожую скарпетки, але від усього цього робиться ще більше душно, прямо лісно.

(Далі буде)

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Лев Кабляк, Бромс, Н. П.

Оксана Волчук

ВЕРХАМИ СІЕРРИ НЕВАДИ

(3 мандрівного щоденника)

(6)

І ось зовсім недалеко в скелі зареало щось страшно й перелякливо, не то грім, не то дикий звір; воду в озері миттю підняло вгору і звинувало в пінисту пугбу, яка з жахливим шиддістю й свистом полетіла прямо на мене. Я інстинктивно відскочила вбік. Але так само раптом все заспокоїлося, тільки хмари наслідли щораз ніжніше, погрозуючи близькою бурєю.

На щастя, надтягнув Р. і ми, не гаючи часу, вибіралися дніз до табору. На 100 стп нижче було привітніше. У великому шатрі, призначеному на їдальню, обіди ми вже не застали. Господарі, одні, пообідали приготувані їм гарячі чай, потім, що така бу-

шильковим лісом то вгору, то вниз.

Доходимо вершті до м'яса, де стежка відгадується від потоку і стрімко завертає під гору. Год. 8:30, і ми рішаво залишилися тут на ніч.

Нас зразу обсакують комарі. Нашвидку розкладаю вогонь, щоб димом розганяти цю нечисть. Сухого дерева тут подостатком, і наш вогник розгорється незабаром в нишню ватру. Розпаласмо шатро і цілком закриваємо його стінкою.

Вечеряємо зупиною з кусками м'яса і випиваємо по дівині порцію чаю. Завтра будемо „дима", тож не має потреби заощаджувати.

П'ятниця, 22 липня

Виходимо раннім ранком, бо хочемо це перед нічю зайти до Посемайт — отже, перед нами понад 17 миль дороги. Підіймаємося з атінеюю стороною гори. Під нами — місце нашого нічлігу біля потоку, перед нами — освітлений райоїм сонцем потужний арбет Клерк Ровдж із цер-

батими верхами, ікритий гілками сніжними полями. Повітря чисте, прозоре, і важко повірити, що до — гордого Клерк Пік більше як 15 миль.

За закритом, ген виниз видно сніжне плесо озера Мерсед. Туди веде наша стежка темною прохолодною мотих і папоротів, серед яких тут і там білють ніжні орхідеї. Холодний сугінок прорізують освітлені раннім сонцем потоки, що каскадами спускаються по камінню.

Саме озеро зблизика досить нецікаве: якесь сумовите, камамутне, замучене. Людей тут зовсім не видно, тільки при березі самотньо коливається порожній човен.

Ідемо весь час ліній берегом ріки Мерсед, що перетинала озеро і тут доволі глибока і спокійна. На одному з закрутів знаходимо затишні місце на відпочинок. Вода в ріці прозора, і видно, як у ній стоять, наче завімерли, великі й малі риби. З'їдаємо з апетитом рибки наших харчових запасів, залишаючи тільки школоту та по одній помаранчі. Наші наплечники

тепер видаються зовсім легкими.

Спускаючись берегом глибокого яру, натрапляємо на грубі шипки „цукрові" смереки, за якими розглядаємося вже з-ранку. Смих дерев майже не видно — вони високо на узбічч, вистрілюючи своїми тонкими стовбурами ніколи на 200 стп вгору, струшують оці імпульзні шипки. Вибірсько кілька з них, зв'язуюсь хвостиками і, наче трофеї, несемо вниз.

Ліє уривчасте, і перед нами нова залита сонцем панорама. Навіщо — ріка Мерсед геть сховалася в своєму ліпирі, вигладженому льодовиком кеньїоні, і тільки далеко чути її приглушений шум; напрова — пісочення чорно-біла скеля, що поклалося на колосальні каміні брили, на яких шугають чорні невеликі ліпирки. Стежка також вкрита покривними уламками скель та грубим зернистим піском, що сиплеться очі, розпалений сонцем. Не дивлячись під ноги, і раптом сирингула і стала, наче виконала: посередні

стежки, не далі як за пів метра перед нами, нервово зивалась гадюка-таракхавка, вся в сіро-біло-жовтих і ромбах. Піднявши високо голову, вона злісно сичала, висуваючи тоносінько язичка, а рівночасно звинижи рухами задньої частини тіла сповзала чимраз ближче до кущів, не спускаючи нас з ока. За хвилину її вже не було.

Відтепер вже уважно дивлюся під ноги, тям більше, що стежка весь час веде кружками, вигладженими льодовиком скелями, по яких червоні сонячності наче по скелі. А зусується з висоти 500 стп у кеньїон було б так незручно.

Незабаром знову почався шипильковий ліс, чи радше якийсь непроглядна густина, в якій перекохана, густо поелудуване галуззя хрустить і лопотить від найменшого дотикну. Тут ні клаптика чогось зеленого. Розпечена, пріскана земля, вкрита сухими гілками та грубою верствою рівних шипильок, дише задушливим гарячим порох-

ом. В ньому хмарами крутяться якісь відлиги мук і комарі, що, розлючені спекотом, наслідують цілими купами на кожну нову жертву. І, ніби на глум, зараз же приступі, натрапляємо на місце, де це біліш „цукрові" шини, далеко краді від наших. І як же їх не замінити?

Ділимося функціями: Р. збирає шипки, а я б'ю обома руками на нього і на собі комарів. Незабаром, обшпані наче вінками кукурудзи, рушмамо в дорогу. Вона рівна й широка і нагадує наші пільні дороги під час життя: груба верста, пилу під ногами розлізкується м'яко на всі боки, знімаючи хмару курави. А комарі тнуть немилосердно, вгризаються в ноги, в шию, в очі, так, що прямо дороги перед собою не бачиш. Спускаю руками сорочини, застібуючи під спід мундо, зводжу ковіря, відкожую скарпетки, але від усього цього робиться ще більше душно, прямо лісно.

(Далі буде)

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Лев Кабляк, Бромс, Н. П.

3 КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Концерт Мирослава Скали-Старицького

Музичне мистецтво глибоке і безконечне в розумінні можливостей передавати переживання людської душі там, де слово вже не спроможне це зробити. Німецький філософ і песніміст Шопенгауер казав: „Там, де починається слово, починається музика“. В цьому відношенні музика може продовжувати і доповнювати та ілюструвати слово. Прикладом цього є вокальна музика, яка користується на відповідний текст; найкраще часто це бувас поетичний текст. Вокальна музика має багато форм і жанрів; я маю лише сказати тут про так звану „камерну“ вокальну музику, яка виконується не у театрі, а на естраді у супроводі фортепіано. Цей жанр музики має дві улюблені форми: пісню і романс. Коли порівняти пісню з великими оперними формами, то згадується різниця між великими операми, намальованими олійними фарбами та невеликими естампами, портретами або натюр-мортами аквареллю, темперою або пастелею. М. Скала - Старицький є оперним співаком з певним досвідом і репертуаром. Він співав і співає у Франції, Бельгії, Швейцарії, тощо. Найближчий театр, де він виступав, це „Опера-Комік“ у Парижі та „Королевська опера“ у Брюсселі. Але музична діяльність М. Старицького не обмежується лише оперними виступами; він співає часом на концертах. Для цього треба мати спеціальний камерний репертуар. Отже, М. Старицький опанував потрібну кількість камерних творів пісень і романсів. Концерт, що був 13 жовтня в залі „Тан Голд“ — вже другий. Два роки тому він виступав у Нью-Йорку. Програма концерту була досить різноманітна: від класичної до сучасних українських композицій. У першому відділі ми прослухали романси Скарияті, три пісні Шуберта, арію Бізе і два романси Січинського. М. Скала - Старицький має тенор гарного тембру і гучний (еластичний) у переході як від низьких до високих нот, так і від „лігано“ до „форте“. Артист добре подає слова, має гарну артикуляцію і дисципліну його виразності і має відповідний настрій. У першому відділі співав найліпше себе показав у піснях Шуберта та в арії Бізе (з опери „Ловці переліт“). Другий відділ мав арію Массене з опери „Геродіада“, романс І. Сосновського до слів І. Кравченка „Остання осінь“, три пісні Людвигів, арію з опери „Джюкконда“. Помітили та три сучасні українські пісні. Я хочу відмітити романс І. Сосновського до слів В. Кравченка. Цей новий твір скомпановано сучасними фарбами, з доброю мелодійною лінією та ядливим супроводом. Романс цілком відповідає змістові і драматичному текстові поета В. Кравченка, і має у публіки успіх. Режисер програми була виконана з певним музичним піднесенням; цьому значно сприяв приспіваний голос співака і його добра вокальна школа. Публіка цілою і тепло вітала обох виконавців і висликала соліста на „біс“. Артист виконав ще декілька композицій поза програмою; серед них чудову арію Пуччіні з опери „Дівчина Заходу“. Зал був майже повний і концерт мав повний успіх.

ПРОМИСЛІ І НАУКА — ЦЕ СЛУГИ, А НЕ ДИКТАТОРИ ЛЮДИНИ — ЗАВІЯЄ КНЯЗЬ ФІЛІПП

Оттава, Канада. — Чоловік англійської королеви Єлизавети II, промовляючи через радіо, заявив, що „наука і промисел мають бути слугами людини, а не диктаторами над нею“. Князь сказав, що він не є експертом в промислових справах, але хоче підкреслити, що „людина так повинна стояти понад промисловим чудом, яке вона сама творить“.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співзасновниками 18-ти мільйонного майна організації!

БОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ“, 342 В'їд., замість 20-го жовтня, відбудуться в неділю, 27-го жовтня 1957 р., о год. 2-й по пол., в церковній залі — 645 Рузвелт Евею. — І. Гундик, секр.

Увага! **СТУДЕНТИ!** Увага! Ласкаво повідомляємо всіх членів Української Студентської Громади в Нью-Йорку, що 25-го ЖОВТНЯ 1957 року, о год. 6-й веч. в кімн. ч. 22 Народного Дому, при 142 2-га Еве, в Нью-Йорку відбудуться **ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УСТ** Присутність членів Громади — обов'язкова! Управа УСТ

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Увага! **НЬО ПОРК І ОКОЛИЦІ!** Увага! **КООРДИНАЦІЙНА КОМПІСІЯ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ** при Комітеті Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Нью-Йорку — в даштоус — **ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ** який відбудеться **26-го і 27-го ЖОВТНЯ п. р. в НЬО ПОРКУ.** ПРОГРАМА ФЕСТИВАЛЮ: **СУБОТА, 26-го ЖОВТНЯ 1957 р.** Год.: 1:00: **ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ** на стадіоні Іст Рівер Парку — при 6-й вул. Год.: 8:30: **ВЕЛИКИЙ БАЛ** Української Молоді в обидвох залах Народного Дому — при 142 2-га Евею. — Грає оркестра п. Н. БОСГО. **НЕДІЛЯ, 27-го ЖОВТНЯ 1957 р.** Год.: 7:00: **МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР** в залі Джуніор Гай Скул — при Евею „Б“. **ВВЕСЬ ДОХІД З ФЕСТИВАЛЮ ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ФОНД КАТЕДРИ УКРАЇНОЗНАВСТВА.**

Межувється лише оперними виступами; він співає часом на концертах. Для цього треба мати спеціальний камерний репертуар. Отже, М. Старицький опанував потрібну кількість камерних творів пісень і романсів. Концерт, що був 13 жовтня в залі „Тан Голд“ — вже другий. Два роки тому він виступав у Нью-Йорку. Програма концерту була досить різноманітна: від класичної до сучасних українських композицій. У першому відділі ми прослухали романси Скарияті, три пісні Шуберта, арію Бізе і два романси Січинського. М. Скала - Старицький має тенор гарного тембру і гучний (еластичний) у переході як від низьких до високих нот, так і від „лігано“ до „форте“. Артист добре подає слова, має гарну артикуляцію і дисципліну його виразності і має відповідний настрій. У першому відділі співав найліпше себе показав у піснях Шуберта та в арії Бізе (з опери „Ловці переліт“). Другий відділ мав арію Массене з опери „Геродіада“, романс І. Сосновського до слів І. Кравченка „Остання осінь“, три пісні Людвигів, арію з опери „Джюкконда“. Помітили та три сучасні українські пісні. Я хочу відмітити романс І. Сосновського до слів В. Кравченка. Цей новий твір скомпановано сучасними фарбами, з доброю мелодійною лінією та ядливим супроводом. Романс цілком відповідає змістові і драматичному текстові поета В. Кравченка, і має у публіки успіх. Режисер програми була виконана з певним музичним піднесенням; цьому значно сприяв приспіваний голос співака і його добра вокальна школа. Публіка цілою і тепло вітала обох виконавців і висликала соліста на „біс“. Артист виконав ще декілька композицій поза програмою; серед них чудову арію Пуччіні з опери „Дівчина Заходу“. Зал був майже повний і концерт мав повний успіх.

Українське Лікарське Товариство в АМЕРИЦІ ділиться сумною вісткою, що, **дня 14-го жовтня 1957 року помер** **Д-Р ПЕТРО ОНУФРИК** на 58-му році життя. **ПОХОРОН** — у п'ятницю, 18-го жовтня в Рачестері.

КОНЦЕРТИ **Мирослава СКАЛИ-СТАРИЦЬКОГО** в Америкі **ШІКАГО** 20-го ЖОВТНЯ 1957 р. Год.: 7:30 веч. **ШКОЛА СВ. МІКОЛАЯ ДІТРОИТ** 27-го ЖОВТНЯ 1957 р. Год.: 7:00 веч. **НАРОДНИЙ БУДИНОК** (вул. Марії) **КЛІВЛЕНД** 10-го Листопада 1957 р. Год.: 7:30 веч. **LINCOLN HIGH SCHOOL** **ХОРУ „КОБЗАР“** (з Філадельфії) **НЬО ПОРК** 7-го ГРУДНЯ 1957 р. **ФЕШЕН ІНСТИТУТ ФІЛАДЕЛФІЯ** 8-го ГРУДНЯ 1957 р. **HIGH SCHOOL FOR GIRLS** (Spring Gardens) **КВІТКИ** в передпродажу в місцевих крамницях.

В 10-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТІ сл. п. МАРІЇ з Хамулів ЛОГАЗА відправляється **ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ** дня 23-го ЖОВТНЯ 1957 року в укр. греко-католицьких церквах: в **СПРАКЮЗАХ, П. П.** Год.: 8-ма рано; в **НЬО ПОРКУ** Год.: 7-ма рано; в **МЮНХЕНІ** (Німеччина) Год.: 8-ма рано. Про участь в Богослуженнях та про згадку в Молитвах, Приятелів і Знайомих просить: **Д-р Михайло ЛОГАЗА з Дружиною Михайло ХАМУЛА — батько Інж. Володимира ХАМУЛА — брат з Дружиною**

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ бл. п. МАРТИ ВІЗЕРКАНЮК магістри фармації відправляється **ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ** 24-го ЖОВТНЯ 1957 р. — год.: 7:50 рано в церкві св. Миколая — при 24-й вул. у Філадельфії. Муж Покійної **ВОЛОДИМИР РІДНЯ**

УВАГА! **General Parcel & Travel Co., Inc.** (LICENSED by U. S. S. R.) 135 W. 14th St. NEW YORK 11, N. Y. Tel.: CHelsea 3-2583 **УВАГА!** **УВАГА!** Наша фірма одержала від „Інтуриста“ спеціальний дозвіл на безпосередню **ВИСИЛКУ ПАКУНКІВ — до всіх країн Європи і Азії** Пакки приймаються ОСОБИСТО, ПОШТОЮ та кожним іншим способом, дотриман для клієнта. Пакки пакується добре і висилається негайно. По кількох днях висилання одержать офіційну посвідку з поштового уряду. **ПОЗНАМЕНІ** клієнти можуть бути задоволені швидкою і негайною обслугову. На посвідці пакунок висилання відвертено докладе розчислення коштів. **ВАЖНЕ:** Всі кошти висилки, включаючи мито, оплачується тут. Ваші кресни і знайоми одержать посилку, вільну від всяких оплат. **ДЛЯ ВИГОДИ** наших клієнтів, ми маємо на складі великий, різноманітний вибір МАТЕРІЯЛІВ, ШКІР, ЧОВІТ і ЧЕРВЯКІВ, ГОДИНИКІВ і БУДИЛЬНИКІВ, ДІТЯЧОГО ОДЯГУ, ХУСТОК, ШАЛІВ і інших товарів найвищої якості, по найбільш помиркованих цінах. — Великий вибір ліків і медичних приладів. Високі машини до шиття і до писання, механічні і технічні інструменти та фотоапарати. — Ждайте наших каталогів. **ЗРОБІТЬ ВАШИМ РІДНИМ ВЕЛИКУ ПРИСМІПІСТЬ, ВИСИЛАЮЧИ ПАКУНОК-ДАРУНОК — НА РІЗДВО!** — **ГАРАНТІЯ СКОРОЇ ВИСИЛКИ І ДОСТАВИ.** — **НАШЕ МОТТО:** особливу уважне й ввічливе ставлення до кожного клієнта. **Відкрито ЩОДЕННО:** від 9-ої рано до 6-ої по полудні в НЕДІЛЮ: від 9-ої рано до 4-ої по полудні **ЗАТЯМТЕ, ШО ВІН МАСТЕ ЦЕ ТІЛЬКИ КІЛЬКА ТИЖНІВ ЧАСУ ДІЯ ВИСИЛКИ ПАКУНКА, ШОБ ПОГО ОДЕРЖАТИ НА РІЗДВО!**

Знана Ювелірна Крамниця І РАДІОТЕХНІЧНИЙ ІМПОРТОВИЙ СКЛАД, добре відомий серед української публіки. **KARS JEWELERS** 218 East 14th Street New York 3, Над входом великий годинник. Tel.: GR3-5875 **Тількищо одержали з Німеччини** відомі короткохвилені комбіновані **РАДІО** з автомат. ПАТЕФОНОМ на 12 пластинок, найменшого розміру в порівнянні з магініми висиланнями, фірми TONFUNK з гарантією відбору європейських станцій — ціною тільки \$169.95. Німецькі імпортовані **АНТЕНИ** для відбору короткохвиленіх пеленів — ціною — \$ 7.95. **Фірма KARS** є єдиною в Нью-Йорку, що має на складі **ВСІ МОДЕЛІ** та в найбільшій виборі столів і комбінованих короткохвиленіх радіоапаратів: Telefunken, Blaupunkt, Grundig, Ambassador Nordmende — по найнижчих цінах від \$ 59.95. Масто на складі **ВСІ ЧАСТИНИ** та ЛІМІТИ, а репарації виконуються на місці досвідченими фахівцями. Великий вибір **ПАТЕФОНІВ** американських та імпортованих — правдиві HI-FI. **ТЕЛЕВІЗОРИ:** RCA, General Electric, Emerson, Travler — також в кольорах. Представництво фірми **OMEGA** — найновіші моделі у великому виборі. Найбільший вибір **ЮВЕЛІРНИХ ВИРОБІВ** з 14 і 18 кар. золота, рушних виробів з бурштину, коралів та найліпших швейцарських **ГОДИНИКІВ:** Longines, CYMA, Doka, Paul Bahre, Tissot, Schaffhausen та багато інших, які ми самі імпортуємо. Наша годинникарська і ювелірна праця рекомендована фірмою Omega. Оригінальні частини для репарацій. Направа і чистка годинників з писемною гарантією. Всі направи виконуються в наших майстернях на місці. Великий вибір **ФОТОГРАФІЧНИХ АПАРАТІВ**. Імпортовані портативні машини до писання від \$49.95. Німецькі пера **PELICAN** — від \$7.95 і більше. **ГАРАНТІЯ НА ВСІ ТОВАРИ.** Ждайте каталогів — виконуємо поштові замовлення. На бажання продано на догідні сплати. Крамниця відкрита кожного дня від 9-ої рано до 9-ої веч. **УВАГА!** Повідомляємо, що ми не вислаємо жадних листів з купонами. Продаємо першокласний товар, по найнижчих цінах і це є наша найкраща реклама.

10,000,000.00 майна **СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ в найбільшій УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ КАСІ** **The PARMA SAVINGS Co.** (раніше: The Ukrainian Savings Co.) Рік основання 1915 **Кожне който обезпечене на \$10,000.00 платимо 3 1/2% відсотків** **Приймашмо ощадності з усіх статей ПОШТОЮ.** Письма по інформації **Main Office** 5839 RIDGE ROAD PARMA 29, OHIO **Ukrainian Office** 2190 PROFESSOR STREET CLEVELAND 13, OHIO **ПІДДЕРЖУЙМО СВОЇ ПІДПРИЄМСТВА**

Так легко нести... а ще краще уживати!

KOLIBRI PORTABLE

УКРАЇНСЬКА або **АНГЛІЙСЬКА** **ТІЛЬКИ \$65.00** **Включно з солідним футералом.**

Машини до писання марки „КОЛІБРИ“ (нім. продукції) досконалі для студентів, подорожувачів, професіоналів, для писання вдома. Для всіх, хто гадить за легкою та вигідною портативною машинною, приміною різном для бюрових потреб, — КОЛІБРИ незаступимі!

НАЙЛЕПША МАШИНА З НАЙВИЩОЮ СПРАВНІСТЮ!

ЖАДАЙТЕ „КОЛІБРИ“ У ВАШІЙ КРАМНИЦІ! **ЗАМОВЛЕННЯ ВИКОНУЄМО ТАКОЖ ПОШТОЮ.**

ARKA Company DEPARTMENT STORE 48 East 7th St. • New York 3, N. Y. Phone: GRamercy 3-3550

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА УТС

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО! Розвиваючись завдяки підтримці українців, УТС розбудувала свої закордонні представництва майже в усіх країнах поселення українців у вільному світі. На терені Америки маємо слідуєч Представництва:

Mr. W. LANOSHNIK 1028 Kenilworth Ave. Cleveland 13, Ohio Tel.: PROspect 1-0696	Mr. O. POKOTILO 719 — 5th St., N. E. Minneapolis, Minn. Tel.: FE 2-2045	PARCEL SERVICE of UTC 10 Garden Street New Haven, Conn. Tel.: L. O. 21544
INTERNATIONAL GIFT PARCEL SERVICE 4230 Tennyson St. Denver 12, Colorado	Mr. M. SLOWIKOWSKY 107 Duran Street Rochester 21, N. Y. Tel.: HOpkins 7-7166	Mr. W. JANIW 80 Warren Street Carteret, N. J.

Звертайтеся за **НОВИМИ ЦІННИКАМИ** до наших Представств, або до нас безпосередньо. На місці Ви також зможете дістати бажані інформації, оглянути пробки наших матеріалів та замовити пакунок. Постаємо товари **ДОВЕРЛИВІ, ПРАКТИЧНІ, НЕОБХІДНІ**, щоб задовольнити вимоги українських покупок на чужині та рідних вдома: **МІЦНУ ШКІРУ та ВЗУТТЯ, АНГЛІЙСЬКІ ЕКСПОРТОВІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ, РЕЧІ ХАТНЬОГО ВЖИТКУ, ЛІКИ** тощо. Доставка пакоч додому **ГАРАНТОВАНА**, надасмо їх без затримки звичайною, або (з додатковими оплатами) **ЛЕГТУНСЬКОЮ** поштою. Товари не підмінюємо, гарантуємо доставку всього того, що замовлено.

Маючи намір розбудувати Представництва УТС у всіх українських осередках Америки, просимо кандидатів на Представництво писати негайно до Централі УТС про умови співпраці.

ЦЕНТРАЛЯ УТС: **A. Z. UKRAINIAN TRADING COMPANY** 1-1a HUNT St., LONDON, W. 11, GR. BRITAIN.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛОБ в НЬО ПОРКУ **СУБОТА, 26-го ЖОВТНЯ 1957 року** в залі Junior High School — Ave. „B“, (між 4-6 вул.). **Дванадцятий ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ЯРМАРОК** **ПОЧАТОК** о год. 8-й вечора. **КВІТКИ: \$1 і \$1.50**

В ПРОГРАМУ ВХОДЯТЬ: соля-скрипка, соля-фортепіан, вокальне тріо, музичний монтаж, есеч, проза, поезія і рухомі мистецтва образів. **УЧАСТЬ ВЕРНІ:** В. Калин, І. Кондра, З. Лавришко, О. Ляхович, С. Мельничук, М. Герус, В. Гентий, І. Керницький, В. Косаренко, Богаревич, З. Осипчук, М. Понеділок, Б. Ракельський, І. Сосновський, С. Шинкевич. **Конферансь:** І. КЕДРИН-РУДНИЦЬКИЙ

